

M E T O D O L O G I J A
IZRADE SOCIJALNE KARTE U KANTONU SARAJEVO

Sarajevo, novembar 2018. godine

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Metodologija izrade socijalne karte u Kantonu Sarajevo	3
2.1. <i>Problem istraživanja</i>	3
2.2. <i>Predmet istraživanja</i>	4
2.3. <i>Cilj istraživanja</i>	5
2.4. <i>Metode istraživanja</i>	5
2.5. <i>Uzorak istraživanja</i>	6
2.6. <i>Instrumenti i istraživanja</i>	6
2.7. <i>Vremensko i prostorno određenje istraživanja</i>	6
2.8. <i>Statistička obrada podataka istraživanja</i>	6
3. Socijalna karta i uslovi realizacije	6
4. Svrha izrade metodologije socijalne karte	7
5. Organizacija istraživanja	7
6. Opreacionalizacija izrade metodologije socijalne karte	8
Anex I Operativni program provođenja Plana izrade Metodologije socijalne karte	
Anex II Anketni upitnik	
Anex III Uputstvo za popunjavanje Anketnog upitnika	
Prilog: Izvod iz Akcionog plana reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018-2020	

1. Uvod

U namjeri obezbjeđenja pretpostavki za realizaciju cilja 3. Strategije razvoja Kantona Sarajevo do 2020., preporukama iz Analize pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo i aktivnostima utvrđenim Akcionim planom reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018 – 2020. u kojem je Strateškim prioritetom 4. predviđeno definisanje Projekta "Socijalna karta", Vlada Kantona Sarajevo je Rješenjem broj 02-05-23512-29/18 od 31.05.2018. godine imenovala Tim za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo, u sljedećem sastavu: Amela Dautbegović, ministrica za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo - predsjednica; dr Žarko Papić - zamjenik predsjednice; dr sci. Mirnes Telalović - član; Azra Mulaomerović, dipl. scr. - član; Mirsada Poturković, dipl. scr. - član; Smaragda Lučkin, dipl. scr. - član i Vedrana Duraković, predstavnik OSCE - član. Zadaci Tima za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u KS su: izrada metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajeva; definisanje ciljnih grupa stanovništva; izrada anketnog upitnika i Uputstva za popunjavanje anketnog upitnika; edukacija osoba za provođenje anketiranja; pilot anketiranje stanovnika u pojedinim općinama Kantona Sarajevo; obrada podataka i interpretacija podataka; izrada Priručnika za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo i izrada Izvještaja po okončanim aktivnostima i dostavljanje istog Vladi Kantona Sarajevo. Izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo organizuje Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u saradnji sa OSCE Misijom u BiH.

Na sastancima Tima, nakon diskusije, i uz saglasnost Amele Dautbegović, ministrice za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, zaključeno je da „Pilot anketiranje stanovnika u pojedinim općinama Kantona Sarajevo; obrada podataka i interpretacija podataka“ objektivno ne mogu biti realizovani u planiranom periodu za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo.

Izrada Metodologije je prvi korak prema stvaranju pretpostavki za realizaciju Projekta „Socijalna karta“ kao jedne od najvažnijih aktivnosti u započetim procesima reforme postojećeg sistema socijalne zaštite.

Realizacijom projekta izrade metodologije socijalne karte Vlada Kantona Sarajevo, putem nadležnog Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice KS počinje sa implementacijom Akcionog plana reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018 – 2020.

Dokumentom Metodologija izrade socijalne karte definišu se: cilj, način, prostor i vrijeme, mjesto istraživanja i svi drugi uslovi koji trebaju biti ispunjeni da bi se započelo sa realizacijom ovog projekta.

Operativnim planom koji će biti sastavni dio Metodologije dokumenta biće definisane aktivnosti koje prethode definisanju Projekta „Socijalna karta“, po fazama i utvrđenim rokovima.

2. Metodologija izrade socijalne karte u Kantonu Sarajevo

2.1. Problem istraživanja

Socijalna karta je po svom karakteru i sadržini, multidisciplinarno statističko istraživanje. U osnovi predstavlja precizno i dokumentovano „snimanje“ svih materijalnih i nematerijalnih vrijednosti kojima u momentu „snimanja“ raspolaže jedno domaćinstvo¹ u svom punom sastavu. Posebno je značajna za razvoj, planiranje i poduzimanje mjera socijalne politike i socijalne zaštite.

Analizom pravnog i institucionalnog okvira u Kantonu Sarajevo u svrhu smanjivanja siromaštva i socijalne isključenosti u Kantonu Sarajevo identifikovani su osnovni problemi funkcionisanja sistema socijalne zaštite, koji u značajnoj mjeri usporavaju započete reformske procese u ovoj oblasti.

Analizom je identifikovano nekoliko značajnih problema u sistemu socijalne zaštite u KS koji doprinose nepovoljnim aspektima funkcionisanja sistema i negativno utiču na reformu i razvoj socijalne zaštite, te ukupnog smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti. Jedan od problema vezan je za nepostojanje integrisanog informacionog sistema koji bi uvezo korisnike koji primaju pomoć iz Budžeta Kantona Sarajevo i lokalnih zajednica (općine i Grad Sarajevo), neuvezanost postojećih baza podataka o pružaocima usluga i vrsti pruženih usluga koje nemaju karakter materijalnih davanja, uputstva o načinju vođenja evidencije o korisnicima socijalne zaštite koje nije propisano federalnim ni kantonalnim zakonom, a što za posljedicu ima nemogućnost adekvatnog praćenja, evidentiranja, obrade i analize prikupljenih podataka, izrade relevantnih statističkih podataka, kao osnova za sagledavanje sveukupnog stanja u kome se građani Kantona Sarajevo nalaze.

Metodologija izrade socijalne karte suštinski omogućava provođenje procesa izrade socijalne karte čime se u konačnici ostvaruju mogućnosti planiranja adekvatnih mjera socijalne politika na poboljšanju životnih i radnih uslova građana Kantona, a na temelju objektivnog, realnog činjeničnog stanja. Praktična razrada metodološkog okvira za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo striktno slijedi konceptijske temelje postavljeni kao zadaci Tima i predstavljaju osnovu za teorijski dio metodologije.

1 Istraživačka jedinica je domaćinstvo:

1) Jednočlano domaćinstvo, tj. lice koje živi samo u posebnoj stambenoj jedinici ili koje zauzima, kao stanar/ka, posebnu sobu (ili sobe) u nekoj stambenoj jedinici, ali ni s jednim stanarom te stambene jedinice zajednički ne čini dio višočlanog domaćinstva iz alineje 2) ove tačke.

2) Višočlano domaćinstvo, tj. grupa od dva ili više lica koja zajedno zauzimaju cijelu stambenu jedinicu ili njen dio i osiguravaju sebi hranu, a moguće i ostale potrepštine za život. Članovi ove grupe mogu udruživati svoje prihode u manjoj ili većoj mjeri;

3) Institucionalno domaćinstvo “sastoji se od lica čije potrebe za skloništem i sredstvima za život osigurava neka institucija. Institucijom se smatra neko pravno tijelo čija je svrha da osigura dugoročno stanovanje i usluge za neku grupu lica.

2.2. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja su domaćinstva Kantona Sarajevo prema raznovrsnim obilježjima, svojstvenim kvalitativnim, kvantitativnim i vremenskim odredbama. U operacionalnom smislu predmet istraživanja obuhvata:

- utvrditi vrstu domaćinstva (jednočlano, višečlano ili institucionalno)
- broj članova domaćinstva i strukturu domaćinstva;
- stambeni status domaćinstva;
- obrazovni status članova domaćinstva;
- zanimanje članova domaćinstva;
- ekonomskomaterijalni status (radni status)

2.3. Cilj istraživanja

Generalni cilj:

Generalni cilj izrade Metodologije je definisati i razraditi sve aktivnosti koje prethode izradi socijalne karte za svakog građanina Kantona Sarajevo, što će doprinijeti uvidu u postojeće demografsko, soci-ekonomsko stanje građana Kantona Sarajevo, preciziranju broja stanovnika koji su u stanju socijalne potrebe (nivoa siromaštva).

Postavljeni cilj ostvaruje se dijelom kroz realizaciju mjera i aktivnosti Strateškog prioriteta 2 Akcionog plana Reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018-2020. koje se odnose na izgradnju sistema za međusobno uvezivanje baza i razmjena podataka o budžetskim korisnicima između općina Grada i Kantona Sarajevo (SOTAC), te uspostavljanju efikasnijeg sistema koordinacije između ustanova u cilju pružanja kvalitetnijih socijalnih usluga korisnicima u Kantonu Sarajevo kroz referalne mehanizme (memorandum/protokol/sporazum). Navedeno će se ostvariti kroz uspostavu baze podataka povezivanjem informacionih sistema različitih institucija koje će objediniti podatke iz svih baza i omogućiti ukrštanje podataka koje baze sadrže

Realizacija projekta predstavlja temelj za systemske reforme u oblasti socijalne politike, kao i osnov za donošenje i razvoj planova i programa u oblasti socijalne zaštite.

Specifični ciljevi:

Specifični ciljevi za izradu socijalne karte su:

1. Utvrditi broj i strukturu domaćinstava prema određenim svojstvima, obilježjima i karakteristikama;
2. Poboljšanje ciljanja korisnika socijalne zaštite kako isto ne bi bila zasnovano na statusu, već na stvarnim potrebama korisnika;
3. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti;
4. Radna aktivacija korisnika, s ciljem smanjenja zavisnosti od sistema socijalne zaštite;

5. Mogućnost korištenja podataka iz socijalne karte u oblastima obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja, stambene, demografske, ekonomske politike i sl.

2.4. Metode istraživanja

U metodološkom pristupu istraživanja definisan je problem, određeni ciljevi i predmet, izvršen je odabir i primjena adekvatnih metoda, definisan instrumentarij, vrijeme i mjesto istraživanja, način prikupljanja validnih podataka i informacija, obrada podataka i druge relevantne elemente istraživanja.

U skladu s tim u svim fazama istraživanja koristit će se sve osnovne metode naučnog saznanja. Analiza sadržaja i primjena anketnog upitnika koristit će se kao metode u cilju prikupljanja podataka, te statistička metoda kao općenaučna metoda.

2.5. Uzorak istraživanja

U postupku realizacije Projekta „Socijalna karta“ su sva domaćinstva. S obzirom na kompleksnost i značaj projekta predviđa se pilotiranje. Uzorak u pilotiranju Projekta „Socijalna karta“ su korisnici socijalnih davanja u općinama Hadžići, Trnovo i Novo Sarajevo, a u postupku izrade Projekta „Socijalne karte“ sva domaćinstva na području Kantona Sarajevo koja žive na prostoru devet općina i mjesnih zajednica.

2.6. Instrumenti i istraživanja

Istraživački instrument koji će se koristiti za izradu socijalne karte je anketni upitnik sa otvorenim i zatvorenim odgovorima.

Za primjenu ovog instrumenta istraživanja sačinjit će se uputstvo u pismenoj formi, u čiju izradu treba uključiti stručnjake različitih profila (socijalne radnike, sociologe, pravnike, ekonomiste, informatičare), Zavod za statistiku i predstavnike Ministarstva.

2.7. Vremensko i prostorno određenje istraživanja

Dinamika izrade Metodologije socijalne karte Kantona Sarajevo definisana i precizirana je Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo. Istraživački prostor je geografska i društveno politička zajednica koju čini Kanton Sarajevo. Jedinica prostora bit će mjesna zajednica koja je najmanja društveno politička zajednica i kao takva najpogodnija za organizaciju istraživanja.

2.8. Statistička obrada podataka istraživanja

Za analizu podataka primjenjivat će se standardni Statistički paket za društvena istraživanja (SPSS) verzija 19.0 ili novija verzija. U statističkoj obradi podataka koristit će se standardne metode deskriptivne statistike.

3. Socijalna karta i uslovi realizacije

Da bi se pristupilo izradi socijalne karte neophodno je imati zadovoljene osnovne uslove i pretpostavke koje se ogledaju u sljedećem:

1. Da se anketiranje stanovništva Kantona Sarajevo provede u vrijeme kada je isto u fazi relativnog mirovanja (npr. proljeće).
2. Da je na području Kantona Sarajevo u dovoljnoj mjeri riješena imovinsko pravna situacija.
3. Da je uspostavljen Registar stanovništva kao osnovne infrastrukture koja omogućava uspostavu socijalne karte za svakog stanovnika Kantona Sarajevo.
4. Da je prethodno donosen zakonski akt kojim će se normirati sva pitanja koja se tiču izrade socijalne karte, naročito pitanja:
 - nosioca aktivnosti na njenoj izradi,
 - nadležnosti nosioca,
 - načina izrade,
 - obaveze stanovnika Kantona Sarajevo da učestvuju u anketiranju,
 - sankcionisanja odbijanja učešća stanovništva u anketiranju, kao i svako neodgovorno ponašanje u davanju podataka,
 - obrade i korištenja podataka,
 - finansiranja aktivnosti na izradi Projekta „Socijalna karta“,
 - nadzor nad provođenjem svih aktivnosti i
 - druga pitanja od važnosti za realizaciju Projekta „Socijalna karta“.

Nakon što budu ispunjeni predhodno navedeni uslovi, moguće je započeti istraživanje.

4. Svrha izrade metodologije socijalne karte

Izradom metodologije socijalne karte uspostavljaju se mehanizmi, vrijednosti i procedure u ostvarivanju glavnog cilja utvrđivanja stvarnog demografskog, socio-ekonomskog i drugog stanja građana KS sa ciljem daljeg institucionalnog planiranja reformi, mjera i aktivnosti na poboljšanju životnih i radnih uslova građana Kantona

5. Organizacija istraživanja

Nosilac Projekta biti će Vlada Kantona Sarajevo i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, uz obavezu donošenja dokumenta koji treba da sadrži regulisane obaveze svih učesnika u pripremi i realizaciji Projekta „Socijalna karta“.

Za potrebe realizacije Projekta:

- formirat će se naučno-istraživački tim koji će činiti naučni radnici različitih profila,
- obezbijediti mreža popisivača za svaku mjesnu zajednicu (studenti, nezaposlena lica),
- izvršiti priprema građanstva preko medija,
- kreirati softver,
- pripremit će se računarska obrada podataka,
- obezbjedit će se osobe za unošenje podataka u računar,
- sačinīt će se izvještaji za izvještajne cjeline - mjesne zajednice, opštine i Kanton Sarajevo
- sačiniti terminološki plan sa okvirnim troškovima (aktivnosti, rok i okvirni trošak).

6. Operacionalizacija izrade metodologije socijalne karte

I Faza - Osiguranje uslova za izradu dokumenta Metodologija izrade socijalne karte

Donošenje zakonskih pretpostavki (rješenja, odluke...)

Imenovanje multidisciplinarnog tima

Izrada dokumenta Metodologija socijalne karte stanovništva u KS

II Faza - Izrada Anketnog upitnika

Izrada anketnog upitnika

Izrada Uputstva za primjenu

III Faza - Edukacija osoba koje će provoditi anketiranje

Definisanje ciljnih skupina

Definisanje prioritetnih područja/općina u KS

IV Faza – (pilotiranje)²

Anketiranje (po definisanim ciljnim skupinama i lokalitetima)

V Faza - Prikupljanje podataka

VI Faza - Obrada podataka

VII Faza - Izještaj o rezultatima

² Napomena: IV, V, VI i VII faza realizovat će se u narednom periodu što omogućuje realizovane I, II i III faza operacionalizacija izrade metodologije socijalne karte

Anex I

OPERATIVNI PROGRAM PROVOĐENJA PLANA IZRADE METODOLOGIJE SOCIJALNE KARTE

NAZIV PROGRAMA	AKTIVNOST	ULAZNI POKAZATELJI	IZLAZNI POKAZATELJI	NOSILAC	ROK IZVRŠENJA	KVANTIFIKACIJSKI POKAZATELJI
I FAZA Osiguravanje uslova za izradu dokumenta Metodologija izrade socijalne karte	I 1. Donošenje zakonskih pretpostavki (rješenja, odluke...)	Rješenje Vlade	Dokument Vlade o imenovanju tima	Nadležno Ministarstvo	Juni 2018	Akt Vlade KS
	I 2. Uspostava multidisciplinarnog tima	Formiran multidisciplinarni tim, administrativni troškovi i troškovi tehničke podrške	Mjesečni izvještaji o radu svih članova tima	Tim	Definisano Rješenjem	Broj održanih sastanaka
	I.3. Izrada dokumenta metodologije	Rješenje Vlade o imenovanju tima za izradu dokumenta	Finalni document/metodologija	Tim	Novembar 2018. god	Izrađen dokument Metodologija izrade socijalne karte u KS
II FAZA Izrada Anketnog upitnika	II 1. Izrada Anketnog upitnika	Anketna pitanja	Kompletna anketa	Tim	August 2018	Broj sastanaka, izrađen i usvojen Anketni upitnik
	II 2. Izrada Uputstva	Anketni upitnik kao osnova za izradu Uputstva	Dokument Uputstvo	Tim	August 2018	Broj sastanaka, izrađeno i usvojeno Uputstvo za primjenu Anketnog upitnika
III FAZA Edukacija osoblja za provođenje anketiranja	III 1. Odrediti personal za provođenje anketiranja	Dokument Metodologija izrade socijalne karte u KS	Opšti prijedlog personala koji će vršiti anketiranje sa dinamikom provođenja edukacije	Nadležno ministarstvo	Definisati posebnim rješenjem Vlade KS	Rješenje o provođenju edukacije personala koje će vršiti anketiranje
	III 2. Definisane prioriteta područja/općina u KS za provođenje edukacije	Zadaci Tima iz Rješenja Vlade o izradi metodologije socijalne karte u KS	Prijedlog tima o ciljnim skupinama i fazama implementacije	Tim	Novembar 2018	Prihvaćen prijedlog prioriteta područja /općina/MZ u KS od strane Ministarstva u kojima će se vršiti edukacija osoblja
IV FAZA Anketiranje (pilotiranje)	IV 1. Anketiranje (po definisanim ciljnim skupinama i lokalitetima)	Zadaci Tima iz Rješenja Vlade o izradi metodologije socijalne karte u KS	Prijedlog tima o lokalnim sredinama u kojima će se vršiti pilotiranje	Nadležno Ministarstvo i Tim	Novembar 2018	Prihvaćen prijedlog od strane nadležnog ministarstva o lokalnim zajednicama predložene za pilotiranje

V FAZA Prikupljanje podataka	Aktivnost će se provoditi posebnim Rješenjem Vlade KS, na osnovu posebnog plana prikupljanja podataka za izradu socijalne karte u KS kojim će biti potrebno uključiti i druge institucije KS (Statistički zavod, FPN Sarajevo i sl....)
VI FAZA Statistička obrada podataka	Statistička obrada podataka vršit će se na mjestu i na način kojim će nadležno ministarstvo donijeti posebno Rješenje kojim će se precizirati ova pitanja (mjesto, način, personal, baza podataka, softver)
VII FAZA Pisanje izvještaja o rezultatima	Tim koji bude provodio statističku obradu vršit će interpretaciju dobivenih rezultata koje će dostaviti nadležnom Ministarstvu.

Anketni upitnik

Ime i prezime nosioca domaćinstva _____

Adresa stanovanja _____ MZ _____ Općina _____

Kontakt telefon _____

1. Vrsta domaćinstva:

- a) Jednočlano
- b) Višečlano
- c) Institucionalno
- d) Hraniteljsko

2. Članovi domaćinstva:

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Pol	Mjesec i godina rođenja	Srodstvo	Radni status	Da li se trenutno obrazujete	Stečeno obrazovanje	Bračni status	Država rođenja
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									

3. Navesti imena i prezimena nezaposlenih članova domaćinstva i dužinu čekanja na zaposlenje istih:

4. Koji je trenutni boravišni status Vašeg domaćinstva:

- a) Domicilno stanovništvo
- b) Povratnici
- c) Raseljena lica
- d) Izbjeglo lice
- e) Ostalo

5. Lista srodnika: Lista zakonskih obveznika izdržavanja po Porodičnom zakonu koji **NE ŽIVE** u zajedničkom domaćinstvu (bračni i vanbračni partneri, roditelji, djeca, maćeha i očuh prema maloljetnom pastorku ako on ne može ostvariti izdržavanje od roditelja, pastorka/ak prema maćehi i očuhu ako su oni njega duže vrijeme izdržavali ili se brinuli o njemu, nena i djed prema maloljetnom unuku, unuk prema neni i djedu, braća i sestre prema maloljetnom licu).

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Pol	Srodstvo	Radni status	Stručna sprema	Bračni status
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

6. Stambeni status:

- a) vlastita kuća - veličine _____ m²,
- b) vlastiti stan - veličine _____ m²,
- c) podstanar - stan veličine, _____ m² sa ugovorom bez ugovora
- d) zajedničko stanovanje sa _____
- e) stambeno zbrinjavanje kroz socijalne programe
- f) alternativni smještaj
- g) beskućnik.

7. Opis stambene jedinice

Da li stambena jedinica ima:

- a) Posebnu kuhinju
- b) Unutrašnje kupatilo sa WC-om sa vodenim ispiranjem za isključivu upotrebu domaćinstva
- c) Unutrašnje kupatilo sa WC-om sa vodenim ispiranjem za upotrebu sa drugim domaćinstvima
- d) Unutrašnji WC sa vodenim ispiranjem za isključivu upotrebu domaćinstva
- e) Unutrašnji WC sa vodenim ispiranjem za zajedničku upotrebu sa drugim domaćinstvima
- f) Tekuću vodu
- g) Toplu vodu (iz česme)
- h) Električnu energiju
- i) Javnu kanalizaciju
- j) Grijanje (centralno ili etažno grijanje)
- k) Garažu
- l) Podrum, šupu, kotlovnici i sl.
- m) Tavan
- n) Balkon

- o) Baštu
- p) Ostalo

Imate li bilo koji od slijedećih problema sa svojim stanom/kućom/smještajem

- a) Nepristupačan smjestaj, jer u porodici živi osoba sa invaliditetom
- b) Krov koji prokišnjava
- c) Vlažni zidovi
- d) Trulež stolarije
- e) Ostalo.

Ukoliko ste vlasnik stambene jedinice (kuća, vikendica ili druga nekretnina), da li istu iznajmljujete?

- a) Da
- b) Ne

8. Iznos prihoda za svakog člana domaćinstva:

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Izvor prihoda (prihod od rada/zaposlenja, penzija, sopstvena djelatnost, poljoprivrede, prihod od rente/kirije, prihodi od pomoći srodnika iz inostranstva)	Visina prihoda
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

9. Socijale naknade

Da li članovi domaćinstva primaju socijalne naknade?

- a) Da
- b) Ne

Vrste prava (po osnovu socijalne zaštite, zaštite porodice sa djecom, boračko invalidske zaštite i zaštite civilnih žrtava rata) koja ostvaruju članovi domaćinstva.

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Da li ostvarujete neko od prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite porodice sa djecom, boračko invalidske zaštite i zaštite civilnih žrtava rata	Ako je odgovor Da, koje pravo ostvarujete i iz koje oblasti	Visina naknade po navedenom	Ostali vidovi nematerijalnih pomoći
1.		Da Ne			
2.					
3.					
4.					
5.					

Koju vrstu socijalnih usluga koriste članovi domaćinstva?

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Da li ostvarujete neku od socijalnih usluga (Smještaj u ustanovama socijalne zaštite, smještaj u drugu porodicu, stanovanje u lokalnoj zajednici uz podršku, obezbjeđenje toplog obroka u javnim kuhinjama i druge usluge)	Ako je odgovor Da, koju uslugu ostvarujete	Visina naknade po navedenom	Ostali vidovi nematerijalnih pomoći
1.		Da Ne			
2.					
3.					
4.					
5.					

10. Zdravstveno osiguranje

Da li su svi članovi domaćinstva zdravstveno osigurani?

- a) Da
- b) Ne

Navesti člana/članove domaćinstva koji nisu zdravstveno osigurani, te razloge za isto:

11. Imovina domaćinstva (pokretna i nepokretna imovina)

Da li posjedujete bilo kakvo zemljište (uključujući baštu oko stambene jedinice)?

- a) Da
- b) Ne

Koju vrstu zemljišta posjeduje Vaše domaćinstvo?

- a) Baštu oko stambene jedinice
- b) Povrtnjak
- c) Parcelu oko vikendice
- d) Poljoprivredno zemljište
- e) Ostalo

Koliko je ukupna površina Vašeg zemljišta (isključujući zemljište oko kuće)

Da li iznajmljujete Vaše zemljište?

- a) Da
- b) Ne

Da li uzgajate usjeve na Vašem zemljištu?

- a) Da
- b) Ne

Kako koristite prinos usjeve sa Vašeg zemljišta?

- a) Samo za ličnu potrošnju
- b) Za ličnu potrošnju i za prodaju
- c) Samo za prodaju

Da li Vaše domaćinstvo posjeduje domaće životinje?

- a) goveda (krave, volovi)
- b) koze/ovce/svinje
- c) konje/magarac
- d) perad (kokoške, guske, patke, ćurke, itd.)
- e) ostalo
- f) ne posjedujem domaće životinje

Koliko domaćih životinja posjeduje Vaše domaćinstvo (broj životinja)?

- a) goveda (krave, volovi)
- b) koza/ovce/svinje
- c) konja / magarac
- d) peradi (kokoške, guske, patke, ćurke, itd.)
- e) ostalo

Vrste vozila koje posjedujete:

- a) automobil, kombi
- b) kombi, traktor
- c) motocikl
- d) motor, skuter, moped
- e) bicikl
- f) ostalo
- g) ne posjedujem vozilo

Vrste poljoprivrednih mašina:

- a) traktor
- b) kombajn
- c) motokultivator
- d) ostalo
- e) ne posjedujem poljoprivrednu mašinu

Da li posjedujete:

Poslovni prostor, vikendica, garažu i sl. _____

Drugo _____

12. Invalidnost

U tabele navesti tražene podatke o članovima domaćinstva koji su osobe sa invaliditetom ili osobe sa poteškoćama u razvoju.

R/ b	Prezime (ime oca) i ime	Da li je invalidnost utvrđena od nadležne institucije/komisije, navesti koje	Stepen invaliditeta	Osnova za utvrđivanje invalidnosti	Vrsta invalidnosti	Ostvarena prava po osnovu invalidnosti	Visina novčane naknade po osnovu invalidnosti
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

R/b	Prezime (ime oca) i ime	Osposobljenost za samostalan život	Ako je odgovor NE, koja vrsta obuke je potrebna	Potreba za zbrinjavanjem u lokalnoj zajednici na dnevnoj osnovi?	Osposobljenost za rad	Radni status
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

Druge jednokratne i druge pomoći za osobe sa invaliditetom?

13. Socijalne usluge

Da li članovi Vašeg domaćinstva imaju potrebu za korištenjem određenih socijalnih usluga usmjerenih na zadovoljavanje njihovih socijalnih potreba?

1. Da
2. Ne

Ako je odgovor DA, koje su socijalne usluge koje bi zadovoljile osnovne socijalne potrebe Vašeg domaćinstva, koje bi poboljšale kvalitet života osobe sa invaliditetom i uključenost u zajednicu:

- a) Prva socijalna usluga (informisanje o socijalnim uslugama i davaocima usluga, procjena stanja, izrada individualnih planova, mjera zaštite prema korisniku i drugo)
- b) Dnevna usluga u zajednici-dnevni boravak u zajednici, pomoć u kući.
- c) Usluge podrške za samostalan život-stanovanje uz podršku, obuka za samostalni život i druge vrste podrške neophodne za aktivno učešće korisnika u društvu.
- d) Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge-intenzivne usluge podrške porodicama u krizi, savjetovanje i podrška roditelja, hranitelja i usvojitelja, podrška porodicama koje se staraju o svom djetetu ili odraslom članu porodice sa smetnjama u razvoju, savjetovanje i podrška u slučajevima nasilja, porodična terapija i druge savjetodavne i edukativne usluge i aktivnosti.
- e) Usluge smještaja-smještaj u drugu porodicu za djecu i odrasle, institucionalni smještaj, smještaj u prihvatilište i druge vrste smještaja.

14. Da li neko od članova domaćinstva ispoljava društveno negativno ponašanje koje ispoljava upotrebom alkohola, uživanjem i korištenjem opojnih droga, nasiljem u porodici, te drugim oblicima društveno negativnog ponašanja. Ako je odgovor DA, navedite oblik društveno negativnog ponašanja koje ispoljava

15. Da li cijenite da je siromaštvo, narušeno zdravlje, poremećeni porodični odnosi ili neka druga okolnost prijetnja da dođe do izdvajanja djece iz Vašeg domaćinstva?

- a) Da
- b) Ne

Potpis nosioca domaćinstva

Podatke prikupio

U Sarajevu, dana _____

U P U T S T V O
ZA POPUNJAVANJE ANKETNOG UPITNIKA ZA IZRADU
SOCIJALNE KARTE DOMAĆINSTAVA U KANTONU SARAJEVO

Uvod

Uputstvo je sastavljeno od strane Tima za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Tim) kako bi anketarima na terenu bilo što jasnije na koje dijelove treba da se fokusiraju i kako bi upitnici bili što jasniji, jednostavniji za unos podataka od strane anketara, a samim tim lakši za obradu prilikom sastavljanja Socijalne karte domaćinstava Kantona Sarajevo.

Uputstvo će se fokusirati na dijelove upitnika za koje autori smatraju da mogu izazvati neke nedoumice. Pojedini dijelovi upitnika uopšte neće biti obrađivani jer, prema mišljanju autora, ne bi trebali izazvati nejasnoće prilikom popunjavanja. Ukoliko se najjasnoće i nedoumice ipak pojave, Tim u svakom momentu stoji na raspolaganju kako bi ih u što kraćem roku, zajedno sa anketarima, rješavali.

Svi prikupljeni podaci će biti podvrgnuti nasumičnoj provjeri od strane Tima.

U P U T S T V O za popunjavanje anketnog upitnika

Popisivati samo građane koji imaju prebivalište na području Kantona Sarajevo. U uvodnom dijelu za domaćinstvo upisati samo prezime porodice, a u nastavku ostale tražene obavezne podatke.

Pitanje 1. označiti vrstu domaćinstva, to na način za:

1. Jednočlano domaćinstvo - lice koje živi samo u posebnoj stambenoj jedinici ili koje zauzima, kao stanar, posebnu sobu (ili sobe) u nekoj stambenoj jedinici, ali ni s jednim stanarom te stambene jedinice zajednički ne čini dio višečlanog domaćinstva iz alineje 2) ove tačke.
2. Višečlano domaćinstvo - grupa od dva ili više lica koja zajedno zauzimaju cijelu stambenu jedinicu ili njen dio i osiguravaju sebi hranu, a moguće i ostale potrepštine za život. Članovi ove grupe mogu udruživati svoje prihode u manjoj ili većoj mjeri;
3. Institucionalno domaćinstvo - sastoji se od lica čije potrebe za skloništem i sredstvima za život osigurava neka institucija. Institucijom se smatra neko pravno tijelo čija je svrha da osigura dugoročno stanovanje i usluge za neku grupu lica.
4. Hraniteljsko domaćinstvo - Hraniteljska porodica je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici sa kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu Zakon o hraniteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 19/17).

Pitanje 2. u tabeli upisati tražene podatke za članove domaćinstva. U koloni "Da li se trenutno obrazujete" navesti naziv škole i razred, odnosno fakultet i godinu studija za djecu koja se školuju. U kolonu "Stečeno obrazovanje" unositi isključivo slijedeće oznake: NK, KV, VKV, SSS, prvi ciklus visokog obrazovanja, drugi ciklus visokog obrazovanja, treći ciklus visokog obrazovanja.

Pitanje 3. Navesti imena i prezimena nezaposlenih članova domaćinstva i dužinu trajanja njihove nezaposlenosti.

Pitanje 4. zaokružiti odgovor koji odgovara činjeničnom stanju.

Pitanje 5. upisati tražene podatke za srodnike koji su u obavezi izdržavanja, a ne žive u zajedničkom domaćinstvu, a što je definisano Porodičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/05, 41/05 i 31/14).

Pitanje 6. zaokružiti stambeni status domaćinstva prema ponuđenim opcijama.

U **pitanjima 7.** koji se odnose na opis stambene jedinice zaokružiti odgovore koji odgovaraju činjeničnom stanju.

Pitanje 8. upisati članove domaćinstva i njihova primanja. Navesti izvor i visinu primanja. Ako neko od članova domaćinstva nema nikakva primanja navesti pored imena i prezimena, da nema primanja.

Pitanje 9. zaokružiti odgovor koji odgovara činjeničnom stanju. U tabelama (prava i socijalne usluge) navesti ime i prezime člana domaćinstva, da li ostvaruje pravo/socijalnu uslugu, visinu novčanih primanja po ovom osnovu, te ostale vidove nematerijalnih pomoći ukoliko iste ostvaruju članovi domaćinstva (paketi hrane, školski materijal, ogrijev, itd.).

Prava i usluge iz oblasti zaštite: stalna novčana pomoć, novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe, jednokratna novčana pomoć, izuzetna novčana pomoć, osposobljavanje za život i rad (novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje), smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanovu socijalne zaštite, zdravstvena zaštita, subvencioniranje troškova grijanja, plaćanje troškova dženaze/sahrane/ukopa, topli obrok u javnim kuhinjama, troškovi ljekarske komisije.

Prava iz oblasti zaštite porodice sa djecom: dodatak na djecu, uvećani dodatak na djecu, zdravstvena zaštita djeteta, naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, novčana pomoć nakon porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu, jednokratna novčana pomoć za opremu novorođenog djeteta, pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci ili dodatna ishrana za majku-dojilju, smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja.

Prava iz oblasti civilnih žrtava rata (izuzev prava koja osobe ostvaruju po osnovu invalidnosti i to: lična invalidnina, mjesečno lično novčano primanje, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak): porodična invalidnina i zdravstvena zaštita.

Prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite: zdravstvena zaštita, banjsko i klimatsko liječenje, naknada putnih troškova i troškova liječenja u inostranstvu, prava po osnovu preostale radne sposobnosti, prioritet u zapošljavanju, novčana pozajmnica za otvaranje radnih mjesta, prvenstvo upisa u obrazovne institucije i besplatno školovanje, stipendiranje, uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za ulazak i korištenje stana u invalidskim kolicima, oslobađanje obaveze plaćanja naknade za pogodnost, oslobađanje obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište i naknade za uređenje građevinskog zemljišta, pravo na izgradnju stana, novčana pozajmnica i dodjela sredstava za rješavanje stambenih potreba, dodjela sredstava za održivi povratak, pravo na stan u vlasništvu ili dodjela stana na korištenje, dodjela sredstava za

održivi povratak, pravo na stan u vlasništvu ili dodjelu stana na korištenje, besplatna i povlaštena vožnja, naknada troškova dženaze/sahrane, podizanje nišana/nadgrobnog spomenika, pravo na mjesečna novčana primanja, prednost pri zakupu i otkupu poslovnog prostora pod jednakim uslovima, pravo na besplatne obavezne udžbenike za redovno školovanje, školski pribor i užinu, prednost u smještaju u đачke i studentske domove, prednost pri korištenju programa nadležnih zavoda za zapošljavanje, prioriteto pravo za rješavanje stambenog pitanja pod jednakim uvjetima, pravo na besplatni priključak na infrastrukturne mreže (voda, električna energija, gas), pravo na dodjelu jednokratne novčane pomoći, pravo dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja na obavještanje o smrti putem javnih medija, organizovanje ukopa/sahrane uz državne počasti i pravo na ukopno mjesto na lokacijama zaslužnih ličnosti, pravo na obezbjeđenje ogrijeva i pravo na dječiji dodatak.

Pitanje 10. zaokružiti odgovor koji odgovara činjeničnom stanju, te ukoliko neki član domaćinstva nema zdravstveno osiguranje, navesti razlog npr. izgubio pravo jer se nije redovno javljao nadležnoj službi za zapošljavanje, itd.

Pitanje 11. na pitanja koja se odnose na imovinu domaćinstva zaokružiti odgovor koji odgovara činjeničnom stanju, odnosno u pitanju u kojem se traži ukupna površina zemljišta, navesti traženi podatak, kao i u pitanju koje se odnosi na posjed poslovnog prostora, vikendice, garaže i sl.

Pitanje 12. na pitanja o invalidnosti u prvoj tabeli u redu “Osnova za utvrđivanje invalidnosti” opcije za odgovor su: ratni vojni invalid, civilna žrtva rata i osoba sa neratnim invaliditetom. U redu: “Vrsta invalidnosti” opcije za odgovor su: tjelesni invaliditet, senzorni invaliditet (oštećenje sluha i govora ili oštećenje vida), intelektualne poteškoće ili kombinovane smjetnje.

U drugoj tabeli u redu “Ako je odgovor NE, koja vrsta obuke je potrebna”, opcije za odgovor su: obuka za samostalno kretanje, obuka za samostalno obavljanje poslova u domaćinstvu, obuka za korištenje pomagala, obuka za opismenjavanje (Brajevo pismo, znakovni jezik).

Pitanje 13. na pitanja o socijalnim uslugama zaokružiti odgovore koji odgovaraju činjeničnom stanju.

Pitanje 14. navesti ko od članova domaćinstva ispoljava društveno negativno ponašanje (ime, prezime i srodstvo sa nosiocem domaćinstva). Navesti također i oblik društveno negativnog ponašanja koje navedena osoba ispoljava (alkoholizam, narkomanija, kockanje, nasilje u porodici, prostitucija, skitnja, prosjačenje, delinkventno ponašanje, itd.).

Pitanje 15. zaokružiti odgovor u skladu sa procjenom nosioca domaćinstva.

Prilog: Izvod iz Akcionog plana reforme i razvoja sistema socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo 2018-2020

Prijedlog mjera i aktivnosti za STRATEŠKI PRIORITET 4. Definisanje budućeg projekta “Socijalne karte”

Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Očekivani rezultati	Fiskalni efekti			Rok
				2018	2019	2020	
4.1. Uvođenje KS u SOTAC sistem (koji implementira firma COMP2000 u saradnji sa Kantonalnim Min.)	4.1.1. Uvesti 7 prava u KS	Ministarstvo za rad socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice u partnerstvu s ustanovama socijalne i dječije zaštite, gradom/općinama i sa implementatorom firmom COMP 2000	KS uveden u SOTAC sistem (koji implementira firma COMP2000). Budžetska ušteda nakon kontrole dodjele prava i ispravke tekućih nepravilnosti	Budžetska sredstva KS			Nov. 2018.
4.2. Uspostava registra stanovništva kao osnovne infrastrukture koja omogućuje uspostavu socijalne karte za svakog stanovnika KS	4.2.1. Osnovati intersektorsku grupu za uspostavu Registra Stanovništva i Socijalne Karte KS	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice i Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstva KS	Grupa uspostavljena, mapirani izvori podataka, napravljeni prijedlozi o razmjeni podataka među Kantonalnim ministarstvima	Budžetska sredstva KS	Budžetska sredstva KS		2019.
	4.2.2. Napraviti analizu pravnog, institucionog i finansijskog okvira Registra Stanovništva i Socijalne Karte KS	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Analiza pravnog okvira utvrđuje da ne postoje pravne prepreke za implementaciju Registra Stanovništva i Socijalne Karte KS te predlaže promjenu				Sept. 2018.

			<p>postojećih zakona i podzakonskih akata kako bi se omogućila implementacija Registra Stanovništva i Socijalne Karte KS. Analiza institucionalnog okvira utvrđuje instituciju koja će biti zadužena za implementaciju Registra Stanovništva i Socijalne Karte KS odnosno da li će se osnovati posebna institucija u KS zadužena za Registar Stanovništva i/ili Socijalnu Kartu KS ili će se čitav projekt(i) prebaciti na neku spoljašnju organizaciju. Analiza finansijskog okvira će dati odgovor o raspoloživim finansijskim sredstvima za finansiranje Registra Stanovništva i Socijalne Karte Kantona Sarajevo.</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

	4.2.3. Raspisati tender za izradu projektnih prijedloga budućih projekata „Registra Stanovništva“ i „Socijalne karte“	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Tender raspisan	Troškovi raspisivanja tendera			Januar 2019
	4.2.4. Dodijeliti projekt izrade projektnog prijedloga budućih projekata „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte“ najboljem ponuđaču	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Ponuđač izabran i prihvata projekt				Mart 2019
	4.2.5. Izraditi prijedlog projekata „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte“	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Izvođač završio Projektni prijedlog izrade „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte“ Kantona Sarajevo, projektne prijedloge prihvatila i odobrila Vlada KS				Oktob. 2019
	4.2.6 Obezbjedena finansijska sredstva za implementaciju projekata „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte KS“	Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Obezbjedena sredstva	Sredstva alocirana za implementaciju 2 projekta			Mart 2020

	4.2.7 Raspisani tenderi za 2 projekta „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte KS“	Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo	Ponuđač(i) izabran(i) i prihvata(ju) 2 projekta				Maj 2020
	4.2.8. Implementacija 2 projekta „Registra Stanovništva“ i „Socijalne Karte KS“	Vlada Kantona Sarajevo i Ministarstva	Implementirana Socijalna Karta Kantona Sarajevo	Budžetska ušteda nakon kontrole dodjele prava i ispravke tekućih nepravilnosti u svim Ministarstvima, uštede po ubrzanju procesa sa korisnicima u svim Ministarstvima			Dec. 2020 ili kasnije

Pripremili Članovi Tima za izradu Metodologije za izradu socijalne karte u Kantonu Sarajevo u slijedećem sastavu:

1. Amela Dautbegović, ministrica za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo - predsjednica,
2. dr. Žarko Papić - zamjenik predsjednice,
3. dr.sci. Mirnes Telalović - član,
4. Azra Mulaomerović dipl. scr. - član,
5. Mirsada Poturković dipl. scr. - član,
6. Smaragda Lučkin dipl. scr. - član i
7. Vedrana Duraković, predstavnik OSCE-a - član.